

Projekt

z dnia 10 grudnia 2015 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XIII/77/2015
RADY GMINY WALIM**

z dnia 21 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Jej Ofiar na
terenie Gminy Walim na lata 2016 – 2020**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 i ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 1390 z późniejszymi zmianami) oraz art. 17 ust. 1, ust. 2 pkt. 4 i art. 19 pkt. 16 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz.163 z późniejszymi zmianami) Rada Gminy Walim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Jej Ofiar na terenie Gminy Walim na lata 2016-2020 w treści stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Walim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Walim

Zuzanna Bodurka

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Jej Ofiar na terenie Gminy Walim na lata 2016-2020 wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 i ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2015 , poz.1390).

Podstawą do podjęcia działań związanych z tworzeniem nowego Programu było zakończenie okresu obowiązywania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Jej Ofiar na terenie Gminy Walim na lata 2012-2015

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Jej Ofiar na terenie Gminy Walim na lata 2016-2020 zakłada prowadzenie działań profilaktycznych i ochronnych oraz doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy. Głównym jego zadaniem jest wzmocnienie oraz usystematyzowanie zadań realizowanych przez różne podmioty w tym zakresie, a także udzielanie szeroko rozumianego wsparcia osobom doświadczającym przemocy.

Sporządziła:

Anna Siwa – Szenejko

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Jej Ofiar w Gminie Walim

NA LATA 2016-2020

2015

W A L I M

SPIS TREŚCI

- I. PODSTAWY PRAWNE**
- II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE**
- III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE w GMINIE WALIM**
- IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE w GMINIE WALIM**
- V. CELE PROGRAMU**
- VI. ADRESACI PROGRAMU**
- VII. REALIZATORZY PROGRAMU**
- VIII. SPODZIEWANE EFEKTY**
- IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU**
- X. MONITOROWANIE PROGRAMU**
- XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy jest :

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 438 ze zm.)
- Rozdział II pt. „Wolność , Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze zapewniające publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 . o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 , poz. 1286)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz.1390)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015, poz. 163)

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. nr 88, poz. 553 z późn. zm.) **które jest ścigane z urzędu.**

Art. 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat „

„§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat”.

„§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „ Niebieska Krata” od sierpnia 2010 r. , nie jest wymagana do jej założenia zgoda osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedura „Niebieskiej Kart” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji. Oświaty i ochrony zdrowia , w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę Niebieskiej Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „ Niebieskiej Karty” następuje przez wypełnienie formularza „ Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę i policję . Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Jej Ofiar na lata 2016-2020 jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 76 z dnia 09.06.2014 r., poz. 445.

II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „ każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej , którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone , wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody „ [Nowakowska, 2008, s. 21]

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodująca szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości , poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami. Oparte na miłości zrozumieniu i szacunku. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu łamane są reguły , a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Prowadzi ona do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych , tragicznych skutków psychologicznych a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s.16-19].

Jeszcze czasami uważa się w niektórych środowiskach że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach nic bardziej mylnego.

Według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007,s. 36-37].

Przemoc ze strony najbliższych jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną po ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter cykliczny i długotrwały.

Rodzaje przemocy :

1. **Przemoc fizyczna** - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej stanu zdrowia lub pozbawienie życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie , którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** –to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych .

Cykle przemocy :

1. **Faza narastania napięcia** _ początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
3. **Faza miodowego miesiąca**- to czas skrucy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE w GMINIE WALIM

Na potrzeby niniejszego Programu przeprowadzono na terenie Gminy Walim szczegółową diagnozę przemocy w rodzinie w oparciu o realizowane badania typu ankietowego, konsultacji z przedstawicielami samorządu, oświaty i pomocy społecznej oraz diagnozę środowiskową. Z zastosowaniem reprezentatywnego doboru próby, o wypełnienie ankiet poproszono 100 dorosłych mieszkańców Gminy Walim odwiedzających w trakcie realizacji diagnozy Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej lub Urząd Pracy. Uzyskano zwrot 68 ankiet, co uznaje się za wynik zadowalający.

W przypadku uczniów, ankiety zrealizowano wśród wszystkich począwszy od czwartej klasy szkoły podstawowej wzwyż, obecnych na zajęciach szkolnych w Publicznej Szkole Podstawowej w Jugowicach oraz Zespole Szkół w Walimiu w dniu badania – uzyskana liczba ankiet (222) w zestawieniu z ogólną liczbą uczniów w ww. grupie wiekowej (393) świadczy o przebadaniu 56% całości populacji.

Z analizy danych wynika iż, w Gminie Walim zamieszkuje na dzień 31.12.2013 r. 5707 mieszkańców (dane z ewidencji ludności).

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Walimiu wynika, iż w roku 2014 wpłynęło do Przewodniczącej Zespołu 15 „Niebieskich Kart” z czego we wszystkich przypadkach sprawcami byli wyłącznie mężczyźni.

Z przeprowadzonych badań wynika, że przemoc w rodzinie jest problemem występującym na terenie gminy. 25% badanych ankietowanych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej (ukrytej lub jawnej) . 35,8% badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 28,9 % respondentów zna przypadki bicia dzieci przez rodziców. Umiarkowanym problemem jest agresja i przemoc z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym i wacha się na granicy 10.30%.

Analiza postaw wychowawczych w gminie Walim wykazała, iż większości nie uznają specjalnych okoliczności , które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy jest to 87,5% respondentów. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowywania młodych ludzi, w których przemoc nie ma miejsca. Zjawiskiem pozytywnym jest też wysoka świadomość mieszkańców związana z istnieniem osób i instytucji, do których należy się zgłosić w przypadku doświadczania przemocy lub jej obserwacji. 69,8% badanych deklaruje , że posiada wiedzę na ten temat. Zdecydowana większość badanych uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych deklaruje, że zareagowałaby na sytuację bycia świadkiem zachowania agresywnego, co jest zjawiskiem pozytywnym i pokazuje, iż młodzi ludzie nie są obojętni wobec zjawiska agresji.

(źródło: ankiety)

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2011-2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak i w sferze działań prewencyjnych. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej okazują ją statystyki opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Poniższe dane nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Walim . Zjawisko to jest powszechne jednak nie zawsze ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie.

Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiąże się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2013-2015

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2013	2014	2015
Razem	10	14	3
Policja	8	9	3
OPS	2	2	0
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0
ZI	0	2	0
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Interwencji Kryzysowej w Wałbrzych	0	1	0

(źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Walimiu)

IV. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia. Udziela również informacji o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- zapewnia osobie co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy, oraz informuje te osoby o możliwości podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszami Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarzką ma prawo podjąć

decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatyczne i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielania pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenie wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała),

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieska Karta” oraz posiadania wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mającym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy , w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach, świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie , możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” ,

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami , wobec których istnieje podejrzenie , że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec bliskich oraz informuje te osoby o możliwości podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” .

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub/i grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie , w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej ,gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

Policji , oświaty , ochrony zdrowia , organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- ✓ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- ✓ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

V. CELE PROGRAMU

1. Cele ogólne

Celem programu jest:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec stosujących przemoc w rodzinie

Cele ogólne będą realizowane m.in. przez:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
3. Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
4. Edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie
5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu

Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Walim

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	a. Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja, b. Przeprowadzanie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - GKRPA w Walimiu - Szkoły z terenu Gminy Walim, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2016-2020 każdego roku w roku rozpoczęcia 2016 i na koniec roku 2020

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) Podejmowanie działań środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, d) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, f) Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”, h) Występowaniem z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art.2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, i) Udział w działaniach informacyjno-edukacyjnych	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji, - GKRPA w Walimiu - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Działania ciągłe 2016-2020

Cel 3 .

Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a. Nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa dolnośląskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy domowej, b. Udzielanie świadczeń pieniężnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu	2016-2020
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a. Prowadzenie pracy socjalnej , b. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego w Walimiu, c. Edukowanie ofiar przemocy w zakresie przysługujących im praw	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu, - Placówki oświatowe, - Zespół interdyscyplinarny, - Punkt Konsultacyjny w Walimiu, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, b. Organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb)	- Ośrodek Pomocy społecznej w Walimiu, - Współpracujące Komisariaty Policji, - Zespół Interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu,	

Cel 4 . Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a. Podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek materiałów edukacyjno – informacyjnych w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie, b. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie zapobiegania agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, c. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, d. Współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu, - Współpracujące Komisariaty Policji, - Placówki oświatowe, - Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu, - GKRPA, - Zespół Interdyscyplinarny , - Służba zdrowia , - Kuratorzy	

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a. Uczestnictwo w szkoleniach , doradztwie, warsztatach , konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, b. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń ,	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu, - Komisariaty Policji, - Placówki oświatowe, - GKRPA, - Zespół Interdyscyplinarny, - Kuratorzy,	

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Ośrodek Pomocy społecznej w Walimiu,
3. Komisariaty Policji w Wałbrzychu, Głuszycy, Jedlinie Zdroju,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Punkt Konsultacyjny,
6. Placówki oświatowe
7. Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu,
8. Służba zdrowia.

VIII. SPODZIEWANE EFEKTY

1. Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
2. Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Walim,
3. Zwiększenie skuteczności działań,
4. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy

IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie Gminy Walim w latach 2016-2020. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, umożliwi to wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych z zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
5. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”,
6. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
7. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych ,
8. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
9. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiąganiem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu gminy i ochrony zdrowia przeznaczonych na pomoc społeczną. Przewiduje się również współudział w finansowaniu ww. działań ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.